

ek mož
župnik
eta P.,
irmi, je
e, ker
hrami.
e vaša
ti tre-
ni takšni
a smo
ani v
pre-
čeri-
. Ali
otem
a za

policijskih prestopkov 78 oseb. Zaradi
brezdelnosti itd. se je postopalo proti
Mestna straža je sprejela nadalje
predmetov in 12 naznanil izgublje-
stvari ter je 1 krat požar signalizirala.
mlno okrhvališče je obiskalo 74 oseb.

Juri je v sv. Jarju ob Pesnici občinski
g. Johan Kammerer. Pogreba se je
mnoogo odličnih oseb. Nadučitelj g. Vo-
je držal ob odprtem grobn krasni govor.
je bil plemeniti naprednjak, katerega
bode še dolgo v srcu vseh znancev živel.
Knižni zemljica lahka!

Knj ubil je v Šorenjgračen kovača Martina
Revež si je hotel konja ogledati, ko je
bil udarec v rebra, da je takoj umrl.
Golfufal je hotel na sejmu v Mariboru po-
m. Josef Sgadin iz Prepolja. Ogoljfal je
nekega posestnika za 340 K, ali policija
ga hitro dobila.

Nasilje in rop. Pesestniška hčer Marija V.
Zlo pri Vidmu je prišla 30. p v Ptuj. Ta
hotela prenočiti, da bi potem drugi dan žup-
Horvata v sv. Bolfengu sl. g. obiskala. Ko
korakala od kolodvora, pridružil se ji je mladi
et, ki ji je obljubil, da ji preskrbi prenočišče.
il ji je od krčme do krčme. Blizu firme
nika jo je vrgele potem ob tla, jo posilil in
z njim grozil ter ji končno ukradel denarja
20 K. Stražnik g. Marinz je roparja drugi
v mrvi pri gostilni „Stadt Wien“ aretiral.
Zarlec je brezposelni hlapec Matija Perles iz
Zgornje Gore, ki je že zaradi tatvine in tepeža
zavrnjen.

Izgubil je nekdo na živinskem sejmu v Ptuj
3. junija par ženskih poltenih čevljev. Več
izve pri mestni policiji.

Iz Koroškega.

Grafenauer in resnica. Teden pred zadnjimi
volitvami v Bistrici (Rožna dolina)
držali so črnuhi v Srečah shod. Na tem shodu
tedil tudi orglar in poslanec Grafenauer
pamnost, da se je prepovedalo bistriškim pre-
valcem dobavo vode iz fabriškega vodovoda.
ta trditve poiz. Grafenauerja je skozinsko zla-
rana. Takšna prepoved se ni nikdar zgodila.
Prebivalci Bistrice smejo dobivati vodo prej kot
lej. Na tako nizkem stališču ne stojijo fabri-
cni, da bi svojim bližnjim, naj si bodo potem
ali one stranke, vodo prepovedali. Pač pa
razvzamejo tako nekrščansko stališče Grafenau-
erju in farjem blizu stoječi posestniki vodnjakov
v Srečah. Od občinske volitve sem ne dobivajo
reč naprednjaki v Srečah vode in morajo daleč
po vodo hoditi. Čelo neki Kropivnik, ki je črno
rolil, katerega pa sumičijo za naprednjaka, ne
dobi vode. Tudi drugih življenskih sredstev ne
dobivajo naprednjaki v Srečah. To je klerikalno
krščanstvo! Fej!

„Š-Mir“ zopet obsojen. Kakor znano, živi
farski list „Š-Mir“ ediro od laži in obrekovanja.
kar čekčari ta duhovniška cunja, to presega pač
je vse meje. Sveda gledajo pravi pisarji tega
lista vedno previdno, da se jih ne more za ušesa
pred sodnijo privleči. V zadnjem času je „Š-Mir“
posebno surovo naprednega nadučitelja g. L.
Voglar v Sp. Dravburgu napadal. G. Voglar je
vložil zato tožbo. In kaj se zgodi? „Š-Mir“ ni
imel nebelega dokaza za svoje laži, ki so bile
popolnoma iz trte izvite. Zato je njegov slavnati
urednik tajil, da bi dotični žaljivi članek pred
tiskom čital. Obsojen je bil urednik „Š-Mira“
le zaradi zanemarjenja svoje dolžnosti na de-
narno globo. Razvidna pa je iz tega slučaja vsa
zanikernost in breznačajnost tega lista. Najprej
po rovtarsko zabavljati, lagati, obrekovati, —
potem pa po liguorijansko rep med noge stiskati
in bežati. List lažnikov je „Š-Mir“ in nič
druzega!

Kupčija v cerkvi. Iz Celovca se poroča, da
se je v tamošnjih cerkvah že opetovano kleri-
kalne časopise razširjevalo. Zdaj se ti klerikalni
brezverci celo v cerkev samo upajo! Tu se pač
že vse neha! Jezus je nagnal trgovce iz tem-
peljna. Morda pride vendar čas, da zapoje takšni
bič i klerikalnim omadeževalcem cerkve!

Glavni zbor koroške kmetске zveze (Bau-
ernbund) se je vršil preteklo nedeljo v gostilni
g. Besolda. Drorana je bila slavnostno okinčana
in je došlo čez 400 kmetov, med njimi tudi po-
slanci Franc Huber, Kirschner, dr. A. Lemisch,

Orasch, Pirker in Wieser. Zbor je otvoril načel-
nik Joh. Lackner. Župan B. Bold pa je udeležence
v imenu občine pozdravil. Zvezini blaginjak F.
Huber je podal računsko in blagajniško poročilo.
O delovanju deželnega in državnega zbora je
govoril poal. Pirker in se mu je živahno odo-
bravalo. Nato je v skoraj 2 urnem govoru g.
Filip Grölsbauer o gospodarskih zahtevah kmet-
skega stana razpravljaj. G. dr. Lemisch in posl.
Wieser sta govorila proti klerikalni gonji. Potem
se je sprejela rezolucija proti klerikalstvu, v ka-
teri so zbrani kmetje tudi izjavili, da bodo i
zanaprej vero od politike ločili. S tem je bil
ta shod končan. Koroški kmet se ne da vkleniti
v jarem farštva in bujskanja, — on koraka svojo
pot naprej v boljšo bodočnost!

Velika slavnost v Borovljah. Binkoštni pon-
delek se vrši v Celovcu zbor šolske družbe.
Udeleženci napravijo potem izlet v Rožno dolino
s posebnim vlakom. Na vseh postajah se bode
goste pozdravilo. Ob 1/3 3. uri pridejo v Borovlje.
Župan jih bode pozdravil. Potem si ogledajo
otroški vrtec ter šolo. V gozdu se vrši potem
velika veselica z vsemi mogočnimi priredbami
ter zabavami. Vsi prijatelji napredne šolske
družbe naj se udeležijo!

Ropar. V celovski okolici se je p. k. na-
padlo italijanskega delavca Rosa. Zločinci so
mu oropali ves denar in ga z nožmi težko ra-
nili. Roparska morilca sta delavca Obilčnik in
Parte, ki že sedita.

V knezoškofijsko palačo se je vtihotapil
Janez Pogačar iz Kranja, da bi kradel. Posadili
so ga v luknjo.

Nesreča. Županu Jakobu Schabus v Jenigu
je poginilo v 1 tednu 1 krava, 2 zrebeta in
1 zrebec. La zrebec je veljal 3.400 kron.

Povozil je vlak kontrolnega čuvaja Karl
Mikulana v Beljaku. Revež je bil v službi. M-
lič je bil grozno razmesarjen. Nesrečnež zapušča
vdovo in 4 nepreskrbljenih otrok.

Po svetu.

Zopet eden! Župnik Miha Braun v Hohen-
linden na Bavarskem je uganjal nepravnosti z
šolskimi otroci. Dokazalo se mu je 20 sluča-
jev. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe.

Iz črnega tabora. V cerki San Fernando v
Reggio na Italijanskem je namešal neki duhovnik
Naso strup v mašno vino. Zastrupil je kanonika
in nekega zakristana.

Izseljevanje v Parana (Brazilija). Leta 1907
so napravile kobilice v braziljanski državi Pa-
rana velikansko škodo ter poslabšale s tem go-
spodarski položaj. Mnogo kolonistov je izgubilo
lepi del žetve in položaj nekaterih naselb (n.
pr. Lucena) je postal žalosten. Kobilice so uni-
čile najprej nasade koroze, fižola, rži in tobaka
ter so šle potem naprej. Kolonisti so sicer svoja
polja zopet nasadili. Ali kobilice so preje jajca
zapustile in novi zarod je uničil zopet nove na-
sade. Tudi pašnike so kobilice uničile, tako da
primanjkuje krme. Vlada ni storila ničesar, da
bi kmetom pomagala. Zato se širita beda in
revščina. Osvetujemo odločno izseljevanje v
Brazilijo.

Tudi proti izseljevanju v Argentino treba
svariti. Srednja plača za delovodje je tam dnevno
10—12 K, za rokodelce 6—8 kren, za delavce
4—7 kron. Ta plača je z ozirom na tamošnjo
draginjo zelo mala. Le v mesecih od novembra
do aprila si pri žetvi delavci zamorejo kaj pri-
hraniti, ker zaslužijo lahko 10—20 K na dan.
Ali po žetvi znaša zaslužek zopet le 3—5 K.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarje-
vega jubileja posebne poštne marke. Mi
prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že
rabljene te poštne znamke. Za veliko število
teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se
bode porabila v napredne šolske na-
mene. Nabirajte torej jubilejske marke in poš-
ljite jih uredništvu „Štajerca“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gospodarske

Peronospora v letu 1907 in 1908.

Gotovo se spominja še marsikateri vinorejec z
otožnostjo onih starih boljših časov, ko mu na trsu še
niso delale razne glivice in živali škode. Odkar pa so
pred desetimi leti privlekli iz oddaljene Amerika dva
najhujša škodljivca naših vinogradov, trsno uš (žival) in
peronospora (glivica), bidejo vinorejci in Avstriji in tudi
drugod hud boj z obema, ki je še poleg vsega drugega
zelo drag. Ta dva škodljivca sta spravila vinorejce v
veliko nevarnost in posebno trtna uš jo je na Štajerskem
potisnila v popolnoma drug, nov tir. Kakor je že znano,
lahko trsna uš žlahtno domačo evropsko trto popol-
noma uniči in to v zelo kratkem času. Če se hočejo vi-
noorejci še nadalje uspešno pečati z vinorejo, morajo naše
domače, seveda le najzlahtnejše, vrste cepiti na ameri-
kanske podlage, katerih se trsna uš ne loti. Ni naloga
teh vstic, da bi natančneje opisovali sajenje in rejo
amerikanskih trt, mi hočemo tukaj le spregovoriti nekaj
o peronospori, ki se tudi imenuje »smode«. Peronospora
ne nastopi vsako leto enako hudo. Če je leto zelo suho
in ni mnogo padavin, se peronospora v visokih, prostih
legah ne more razviti in se razvije kvečjemu po nizkih
kotanjah, po katerih se po noči dela rosa. Tudi v onih
kosih vinograda, ki ležijo ob kalci tekoči vodi, iz katere
vedno izhlapava mokrota, bodo peronosporine klice lahko
vzklike in bolezen bo tam, če se ne po pravočasno ome-
jila, naredila mnogo škode. Najugodnejše vreme za perono-
sporo je mokro in vroče; večkratni dežji, ki jim
sledi vedno toplo vreme, pospešujejo zelo razvoj in raz-
širjenje peronospore. Leto 1907. je bilo bolj suho, za to
peronospora ni nastopila tako hudo. Škoda, ki jo je ta
glivica naredila, ni bila ravno velika. Mnogi vinorejci
mislijo sedaj, da jim v letu 1908. ni treba škropiti trsja,
kar pa je popolnoma napačno. Škropiti se mora na
vsak način in sicer večkrat in o pravem času, kakšno
je pač vreme. Prvo trojno škropljenje se mora izvršiti
na vsak način in sicer, ko so poganjki že dolgi 10—15 cm
prvič, drugič pred cvetom, če se že vidijo vsi kavniki
in tretjič takoj, ko trs odcvete. Pri drugem in tretjem
škropljenju se morajo cveti temeljito od vseh strani
oprašiti. Če se nam zdi, da je škropljenje tudi med cvet-
om potrebno, lahko škropimo brez skrbi in ni se nam
treba bati da bi naredili kako škodo. Vsako nadalje
škropljenje pa je, kakor smo že zgore omenili, odvisno
odvisno popolnoma od vremena.

Za škropljenje zadostuje 1% mešanica galice in
apna v vodi. Stare mešanice, ki so stale že dolgo časa,
se naj ne rabijo. Zelo važno je, da se mešanica na trs
razškrpi zelo fino.

Sredstva, ki se je za pokončevanje peronospore
širilo lani iz Nizije Avstrijske in ki se imenuje »Tena-
«, naj vinorejci ne rabijo, dokler niso učni zavodi za kme-
tjstvo do dobra preskusili tega sredstva. Leto 1907. pa
za take poskuse ni bilo posebno primerno, ker perono-
spora, kakor smo že zgore omenili, ni nastopila v
velikem obsegu.

Kmetje, ne pozabite na škropljenje, sicer boste
imeli veliko škodo in zamudo. A. Stiegler.

V varstvo ptičev. Sedaj je v naših gozdih, logih
in pa vrlih vse živo. Ptiki gnezdi in se vesele spomladi,
vesele se svoje družinice in dajejo duška svojemu veselju
s prijetnim petjem. Vse radi petja samega zaslužijo te
živalice, da jih negujemo in jih pustimo pri miru, tem
večja važnost pa je za nas korist, ki nam jo doprine-
sejo s pokončevanjem škodljivega mrčesa. Ta golazen
se vsled nebržnosti naših kmetovalcev od leta do leta
širi in povzroči ogromno škodo posebno na sadnem
drevju. Razni pripomočki, ki nam so v boju proti mrče-
som na razpolago, niso popolni, radi tega bodimo veseli
in skazimo se hvaležni našim prijateljem malim ptičkom,
ki so naši najboljši zavezniki proti škodljivim žuželkam.
Posebno sedaj, ko se izvali mladi ptičji naraščaj bode
pela huda raznim gosencim, hroščem in črvičkom.
Pozivljamo zatoraj vse kmetovalce in javne organe, da
pazijo na to, da ne pobira poredna mladina ptičjih
gnezd in da se pazi na to, da se ptički pri valjenju ne
motijo; večkrat se pripeti, da hodijo otroci posebno iz
same radovednosti ogledavat gnezdo, katero so slučajno
iztaknili. Vsakdo, ki bi pa odnašal gnezda oziroma mla-
diče naj se kaznuje. Čč. duhovščina, gg. učitelji in drugi
inteligenti naj pa s podukom delujejo med ljudstvom
za varstvo ptičev.

Slab okus pri jajcih je posledica neprimerne
kurje hrane. Ako dobivajo kokoši rastline, ki so že gnile
ali imajo dosti smole, gnilo meso in blato, potem do-
bijo jajca slab okus.

Za čebelarje! Vzemite 1 l slabega mleka, 3 funte
portland-cementa ter nekaj barve. S tem postrijaj če-
belnjake. Mešanico treba dobro pomešati. Les postane
kakor kamehit in ne more vreme nanj vplivati.

Ako nočejo vrtno rože cveteti je temu dosti-
krat rez kriva. Največkrat se preveč reže. To ni za ne-
katere vrste vrstnih rož dobro. Vse vrste rož, ki cve-
tijo na starem lesu, se smejo le na končnih zagonih
malo skrajšati. Zato naj se jih tudi polsti rasti.

Nasajenje drevja na gnojnem mestu je pripo-
ročljivo. Drevje prepreči slab vpliv solčnih žarkov na
gnoj. Vsako drevo za tako rabo seveda ni. Priporoča
se lipo z širokim listjem, kostanj, oreh itd.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor ra-
zume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le